

τῆς Κυραῖς Φροσύνης παρέχει, κατὰ τὸν κ. Βλάχον, ποιητικὰς ἀτελείας!

‘Ηθέλομεν σιγῆσαι ἀπέναντι ἐπιστημονικῆς κριτικῆς, ἔστω καὶ ἀν αὐτη παρεσάλευεν ἡροίζωμένας τοῦ ἐλληνικοῦ λαοῦ πεποιθήσεις.’ Ἀλλ’ ὑπὸ τὴν κριτικὴν τοῦ κ. Ροΐδου εὐχερῶς ἀναγνωρίζει πᾶς τις τὴν διεκδίκησιν ἀτομικοῦ συμφέροντος, οὐδὲ καγόνας, οὐδὲ συνείδησιν τεθομένου.

Παραμορφόνειν τὴν ἔννοιαν διὰ τῆς παραθέσεως γυμνῶν λέξεων, οὐδεμίαν, ἐν τοιαύτῃ ἀδίκῳ μογώσει, δυναμένων νὰ ἔχωσι παράστασιν (ἐν σελίδῃ 18 καὶ 29 τοῦ φυλλαδίου), παρασιωπᾶν πᾶν ἀδιακρίτως, τὸ δόποιον ἥθελε διαψύσει εὐγλωττότετα τὴν ἀδίκου ἐτυμηγορίαν, παρχθέτειν Ἑλληνικώτατον ποιητὴν, τὸν πολύκλαυστον Βασιλείαδην, ἀναμικῆ καὶ ἀσυνειδήτως μετὰ στιχοπλόκων, τοὺς δροίους οὐδέποτε εἰχεν ἀκροασθῆ τὸ ἔθνος (ἐν σελ. 16 αὐτοῦ), τούτο καλεῖται κακὴ πίστις, διασύρουσα τὴν φιλολογικὴν ὑπόληψιν ἔκεινου, ὅστις δὴ διὰ τῶν μέσων τοῦ των σπεύδει ἵνα τὴν ἀνεγείρῃ!

Αἱ περὶ ποιησεως ἐν γένει θεωρίαι τοῦ Ἑλληνος αἰσθητικοῦ παλαιόνοντος ἀληθῶς καὶ γρονθοκοποῦνται, συναποτελομένου οὐτωσὶ ἀδιεξόδου χυκεδνος, ἐξ οὗ δὲν δύναται νὰ ἔξελθῃ νικητής. Προχείρως σήμερον ἀντεπεξερχόμενοι κατὰ τῆς τοιαύτης ἀκαταστοιλας ἀταξινομήτου κ’ ἐσπευσμένης μελέτης, ἢν δὲν μπεξούθησε καὶ ἡ ἐκ τῶν πραγμάτων πεῖρα, ἐπιφυλασσόμεθα, ἐν εὐθέτῳ στιγμῇ ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ ἵσως έκκλιματος τοῦ συλλόγου, ν’ ἀποδείξωμεν ὅτι δ. κ. Ροΐδης συνέρρεαψε γνώμας κ’ ἔξηγαγε συμπεράσματα, προδίδοντα ἀσύγγνωστον σπουδὴν καὶ μεμελετημένην προσωποληψίαν.

ΕΥΓ. Γ. ΖΑΛΟΚΩΣΤΑΣ.

ΚΑΝΑΡΗΣ

C'est ainsi que les rois font aux masts des vaisseaux aux flotter leurs armoiries,
Et condamnent les nefs conquises sur les eaux
A changer de patrie.

Mais le bon Canaris, dont un ardent sillon
Suit la barque hardie,
Sur les vaisseaux qu'il prend, comme son pavillon
Arbore l'incendie.

VICTOR HUGO. — Les Orientales.

‘Ημίσειαν ὥραν μακρὰν τῶν Ἀθηνῶν κεῖται μικρὰ τις ἔπαυλις, ἔχουσα πρασίνους περσίδας, μικρὸν περιβόλιον, μικρὸν κῆπον καὶ μικρὰν κρήνην ἐξ ής, ἐν τῇ σιωπῇ ροδώνος, ἀναπτῦχος θυριθωδῶς ἀργυροῦν ρειθρὸν· περὶ τὴν πρωτανήν, πρὶν ἡδὺ ἄλιος ἀνατείλῃ ἐν τῷ αἰθίοιωτέρῳ τῶν οὐρανῶν, μία τῶν περισσῶν ἔκεινων μέχρι πρό τινων ἔδρας μαδῶν ἡγούμετο, καὶ ἐξ αὐτῆς προκυπτεῖ μορφὴ γέροντος καστανόκροτος, ἔχοντος τοὺς ὀφθαλμούς καὶ λευκούς τὰ χείλην οἵ χωρικοί, οἵτινες περιβεβλημένοι τὸν γραφικὸν αὐτῶν ἀλεγανικὸν ἴματισμὸν μεταβαίνουσιν εἰς τὴν ἀγορὰν φέροντες τοὺς καλάθους αὐτῶν γέμοντας σταφυλῶν τῆς Ἀττικῆς, προσηγόρευον εὐσεβάστως τὸν γροντα ἔκεινον, οὗτος δὲ ἀνταπεκρίνει αὐτοῖς διὰ κινήματος τῆς κεφαλῆς καὶ μειδιάματος.

Εἶτα περιτετυλιγμένος εἰς ποδὸν

Σ. τ. Δ. ‘Ο Ζακύνθιος’ Ἀνθώνας Στοιχεῖος τὸ Αἴτιον φυλλάδιον ἐκδόμηστε διὰ τῆς τοῦ Κανάρων ἀφιερώσεως τῆς μεταφράσεως τοῦ ‘Ἑλληνικῶν Σχημάτων Ἀφειδεύν, ζωγράφων τοῦ Ἡρακλείου περιττοῦ μετὰ τῶν πρωτων νὰ προσενέγκῃ αὐτὸν νόντι στέφανον δακρυθρέκτων νεκρασθέμων καὶ συγκινήσει καταθένει τούτον πρὸ τῶν ποδῶν τηνάκτους πυρπολήσου. Ἄλλ’ αἰσθανομένη ἡ Σικελίας τὸ ἀνεπαρκές τῶν δυνάμεων αὐτῆς ἵστη τοῦ δυσχεροῦς ἔργου, διπερ β’ ἀνελάμβανε, πολλοὺς μεν δέσσας ἐγγάρησαν, προτύπησεν δρωτὸν ταρφάσαι φιλοπονηθείση ὑπὸ τοῦ ξεναγού τίμου φίλου Π. Καταβάτη, δημοσιεύση τὰ περὶ αὐτοῦ γραπτά ὑπὸ τοῦ περιβλέπτου φιλέλληνος Κευ Hugo Soe-

έπειδύτην καὶ στηρίζων τὸ κεκυρτωμένον αὐτοῦ σῶμα ἐπὶ βακτηρίας, ὁ γέρων οὗτος κατήρχετο εἰς τὸ περιβόλιόν του, ἐπειθεώρει τὰ δσπριά του, ἐδρεπεν ἔνθισ, καὶ ικάθητο ἐπὶ θρυσκεποῦς ἐδωλίου παρὰ τῇ κρήνῃ τοῦτον ἔκει καθήμενον περιεστούχιζεν ἡ γλυκύθυμος σκιά, τὸ δροσερὸν τοῦ ὄδατος καὶ ἡ εὐώδια τῶν ροδώνων οὗτος δὲ ἀνεμιμνήσκετο ἡμερῶν ἀργαλιῶν, τῶν ἐνδόξων καὶ ἀθανάτων ἡμερῶν τῆς Χίου καὶ Τενέδου.

* *

Ἐν τούτῳ τῷ ἀταράχῳ ἡσυχαστηρίῳ, πρό τινων ἥδη ἐτῶν, εἰδὸν ἐν πρωτά μαζού τὸν Κωνσταντίνον Κανάρην. Τὴν ἡμέραν ἔκεινην ὁ ἀγαθὸς γέρων ἐπασχεν δλίγον· αὐτὸς οὗτος κατενόει ὅτι ἐν τῷ περιπάτῳ τὸ σῶμά του ἐκυρτοῦτο μᾶλλον τοῦ συνήθους. «Ἐντὸς δλίγου δὲν θὰ ὑπάρχω πλέον» ἔλεγε στενάζων πρὸς τὸν ικτρὸν, τὸν μεθ' ἡμῶν ἐλθόντα, διότι ἡγάπα τὴν ζωήν. 'Αλλ' ὅτε ἡ δυμιλία ἐστρέφετο περὶ τὰ κατορθώματα τῆς νεότητός του, τότε ἡ κάτωχρος ἔκεινη φυσιογνωμία ἀπήστραπτεν, ὅρθιος δὲ καὶ τείνων τὴν χεῖρα, ἐφαίνετο ἔτοιμος ἔτι δπως ἐπιβῆ πλοιαρίου καὶ κατακαύση τὸν δθωμανικὸν στόλον.

Διὰ τῆς πρασίας καὶ μειλιχίου αὐτοῦ φωνῆς ὁ γέρων ἔκεινος ἐξιστόρει φοβερὰ συμβάντα ἀνέφερε τὴν νύκτα ἔκεινην τῆς 18 πρὸς τὴν 19 Ιουνίου τοῦ 1822, ὅτε τὸ πρῶτον, νέος ὁν, ὠραῖος καὶ ἐνθουσιώδης, ἐπέβη μικροῦ ἀκατίου, καὶ μόνος, ἀσπόλος, ἀνευ ἀποστολῆς, ἀνευ ἐλπίδος βοηθείας, πλανώμενος εἰς τὰ σκότω, σχίζων σιωπηλῶς τὰ ὄδατα τῆς διώρυχος τῆς Χίου, προστήγησεν εἰς τὸν τουρκικὸν στόλον ὁποία στιγμὴ ὑπῆρξεν ἔκεινη!

«Αλλὰ δὲν ἐφοβούμην,—προσετίθη οὗτος μειδῶν,—εἰχον μαζή μου τὸν

Θεόν μου καὶ τὸν προστάτην μου ἄγγελον!»

Ταῦτα δ' ἀφηγούμενος, ὁ Κανάρης εἶπε τοῦ στήθους εἰδός τι ἐγκολπίου, στρογγύλαν τινὰ θήκην (δὲν δυνάμεθα ν' ἀποκαλέσωμεν ταύτην εἰκόνιον) ἐξ ἐπιχρύσου μετάλλου, ἐφ' ἣς μὲν εὑρίσκετο μικρὸς μελανὸς σταυρὸς, ἐνδον δὲ ἀποχρωματισθεῖσα ὑπὸ τοῦ χρόνου μικρογραφία τις ὠραίας γυναικείας κεφαλῆς, ἣς εἰσέτι διεκρίθοντο ἡ πρατīκα κατατομὴ καὶ οἱ μεγάλοι ὀφθαλμοὶ ἐλληνίδος. . . . «Ἄντη ἦτο ἡ θυγάτηρ μου, ἡ ωραιοτέρα τῶν Ψαρρῶν» ἔλεγεν ὁ Κανάρης, ἔχαρε δὲ ἐπὶ τῇ εὔσεβει συμπαθείᾳ, μεθ' ἣς δλοι ἡμεῖς οἱ ξένοι προσεβλέπομεν εἰς τὴν δυστυχῆ αὐτοῦ Ἀργίαν. Καὶ ἐν τῷ δφθαλμῷ τοῦ γηραιοῦ ναυάρχου, τοῦφορεοῦ ἔκεινου ἀγγέλου τοῦ τοσαύτην φθορὰν καὶ θάνατον εἰς ἔκατοντάς ἀνθρώπων ἐπενεγκόντος, ἀνέβλυτε δάκρυ.

* *

‘Ωμίλει περὶ ἑκυτοῦ μετὰ τῆς ἀγερωχίας Πλουταρχείου ἀνδρὸς καὶ μετὰ τῆς ἀφελείας παιδίου.

Ἐλεγεν ἀνευ στόμφου καὶ ἐμφάσεως «δ ἡρωϊσμός μου». ὧνόμαζε τὸν Μιαούλην, τὸν Βόρσαρην καὶ ἐσαυτὸν «τοὺς τρεῖς ἡρωας.» Μεταξὺ δὲ τῶν ζώντων δὲν ἀνεγνώριζεν ἡ δύο ἡρωας· «τὸν Κανάρην καὶ τὸν Γαριβαλδην.»

‘Ο Γαριβαλδης ἦτο τὸ ἰδανικὸν τοῦ ἰδανικοῦ τούτου ἀνδρός. ἔλεγεν ὅτι «οὗτος ἦτο ὁ ἐγκάρδιος αὐτοῦ ἀδελφός, ὁ ἀνήρ, ὅστις,» προστίθη πάντοτε μετὰ τῆς ἀνεπιτηδεύτου αὐτοῦ ὑπερηφανείας; «δ ἀνήρ, ὅστις ἡδύνατο νὰ πράξῃ ἔκεινο, ὅπερ ὁ Κανάρης ἐπράξεν!»

“Οτε ἔμαθεν ὅτι ἡμην ἴταλος, αἱ περὶ τὸν Γαριβαλδην ἐρωτήσεις του ἤσαν ἀτελεύτητοι. «Πόσων ἐτῶν ἦτο; τί ἐποίει; ἦτο εὐτυχής; ἡγάπα τὴν ‘Ελλάδα;»

Ἐγώ δὲ ἀπήντων πρὸς αὐτὸν ὡς μὴ ὑπηγόρευεν ή καρδία, καὶ ἐνομίζον διτι ἥδυνάμην ν' ἀποδώσω εἰς τὸν ἥρωα τῆς Ἑλλάδος τὸ χαῖρε τοῦ ἥρωος τῆς Ἰταλίας.

*
* *

Ο Κανάρης ἤγάπα τὴν Ἰταλίαν, ὡς διοιοὶ οἱ Ἑλληνες ἐλύπειτο ὅμως διτι ἡ Ἰταλία δὲν ἀνταπεκρίθη δι' ἵστης ἀγάπης εἰς τὸν ἐνθουσιασμὸν τῆς πατρίδος του· εἴτα δ' ἔλεγεν· «Ἐγίνετε ἔγωισται!»

Κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν δὲν εἶχεν εἰσέτι λυθῇ τὸ λαυριωτικὸν ζήτημα. Ο Κανάρης δὲν ἐνόρει καλῶς τὸν κυκεῶνα ἐκείνον τῶν συμφερόντων, τὰ νομικὰ ἐκείνα σοφίσματα, τὴν ἴστορίαν ἐκείνην τῶν μεταλλείων καὶ σκωριῶν. Ἐβρυαλγει ὅμως ή μεγάθυμο; καὶ έτι νεάζουσα καρδία του, δρῶντος τὴν Ἰταλίαν, ἔστω καὶ ἐπὶ χρηματικοῦ ζητήματος, ἀντιστρατευομένην κατὰ τῆς Ἑλλάδος. «Ἄι νῆσοι μας,» ἐπανελάμβανε, «παρέσχον ἄσυλον εἰς τοὺς ὅμετέρους πρόσφυγας. «Η Σύρος, μᾶλλον ή ν' ἀποδώσῃ τοὺς καταφυγόντας εἰς αὐτὴν Νεαπολίτας, ἐμήνυσε πρὸς τὸν Βασιλέα Βόμβαν· «περιμένω τὰς θολὰς τῶν σφαιρῶν σου.» Άι! Αθῆναι κατὰ τὴν ἥμέραν τῆς ἐν Μαγέντα νίκης περιήγαγον ἐν θριάμβῳ ἐν ταῖς ὁδοῖς τὰς εἰκόνας τοῦ Βασιλέως Βίκτωρος, τοῦ Γαρβέλδη καὶ Καθούρ· Ἄ! ναι, ήμετε; ἀγαπῶμεν τὴν Ἰταλίαν, ναι, τὴν ἀγαπῶμεν! Εἴθε καὶ ήμετες νὰ ἥπιζομεν διτι μίαν ἥμέραν ἀπαντες, ως οἱ Ἰταλοί, θὰ ἐλευθερωθῶμεν, θὰ σχηματίσωμεν κραταιὸν θασίλειον!»

Π συκρότης τοῦ ἐλληνικοῦ Βασιλείου ἀενάως κατέθλιβεν αὐτόν. «Τὸ στάδιον, ἔλεγεν οὗτος, εἶναι λίαν μικρὸν δι' θύνος ἀθλητῶν.» Πρὸς ήμας δὲ, οἵτινες εὐσεβάστως ἀλλ' εὐπαρρησιάστως παρεβάλλομεν τὴν φρόνησιν, ἦν ἐν πλείσταις περιστάσεσιν ἔδειξεν ή Ἰταλία πρὸς τὴν κακοδιοίκησιν

τῶν ἐν Ἑλλάδι πολιτικῶν κομματῶν ὁ Κανάρης ἀπήντα. «Η διπλωματία ἐδιυρήσκετο τὸ ὄνομα τοῦ ἐλληνικοῦ βασιλείου εἰς τὰς μεσημβρινωτέρας ἐπαρχίας, δηλαδὴ εἰς τὰς μᾶλλον ἐξημενας καὶ ταρχιώδεις· τί θὰ ἦτο τὸ βασίλειον τῆς Ἰταλίας, εἴαν ή διπλωματία ἔπραττε τὸ αὐτό; ἐάν αι ἐξάψεις τῶν μεσημβρινῶν δὲν ἐμετρείαζοντο ὑπὸ τῆς φρονήσεως τῶν δορείων;»

«Η ἀφελής αὐτοῦ διάνοια ἔβλεπε καὶ . . . προέβλεπε πλειστα ὅτα. . .

*
* *

Ἐν τῇ Βιενναίᾳ ἐκθέσει γλύπτης ἐλλην ἐξέθηκε σύμπλεγμά τι παριστάνον τὸν Κανάρην ἔτοιμον ὅπως πυρπολήσῃ τὰ διθωμανικὰ πλοῖα.

Τὸ ἄγαλμα ἐκτίνο, διπερ δὲν ἦτο ἀριστούργημα, ἦτο πάσης Βιογραφίας εὐγλωττότερον.

Αἱ Βιογραφίαι αὗται διὰ τῶν ἡμερομηνιῶν καὶ ἀριθμῶν τῶν σμικρύνουσι· τὸν ἀνθρωπὸν λέγουσι, φέρει εἰπεῖν· «ὁ Κωνσταντίνος Κανάρης, γένην μια τῶν Ψαρῶν, ὑπῆρξε τὸ πρῶτον κυβερνήτης ἐλληνικοῦ τιοις πλοιαρίους διαρκοῦντος τοῦ ὑπέρ ἀνεξαρτησίας ἀγῶνος ἐπυρπόλησε τὰ τουρκικὰ πλοῖα εἰς τὴν διώρυχα τῆς Χίου καὶ τὸν δρόμον τῆς Τενέδου, πλησίον τῆς Σάμου καὶ τῆς Μυτιλήνης· κατὰ τὸ 1827 ἐξελέχθη πληρεζούσιος ἐν τῇ ἐλληνικῇ ἔθνοσυνελεύσει· μετὰ τὴν δολοφονίαν τοῦ Κυβερνήτου (Την Οκτωβρίου 1831) ἀπεχώρησε τῶν πολιτικῶν καὶ ἀποκατέστη ἐν Σύρῳ· περὶ τὸ 1848-1849 ἐγένετο πρωθυπουργός· ἐπανελθὼν δὲ καὶ πάλιν εἰς τὸ πουοργεῖον τὴν 26ην Μαΐου 1854, παρητήθη τὸν Μάϊον τοῦ 1855· ἀνακηρυχθεὶς ἀρχηγὸς τῆς ἀντιπολιτεύσεως, ἡρνήθη νὰ δεχθῇ κατὰ τὸ ἔτος 1861 σύνταξιν ἀνερχομένην εἰς 12,000 φράγ. ἐπησίως· τὸ ἐπιὸν ἔτος διωρίσθη πρωθυπουργός, πλὴν ἀμέσως ἀπελύθη τοῦ ἀξιώματος τού-

του παρὰ τοῦ Βασιλέως· μετὰ τὴν ἔξωσιν τοῦ Ὀθωνος, δὲ Κανάρης ἀπήρτισε μέρος τῆς τριμελοῦς προσωρινῆς κυβερνήσεως . . .» «Οχι! δὲ περιτλημένος μου Κανάρης, δὲ ἥρως Κανάρης δὲν είναι οὗτος· αὐτὸς εἶναι οἶος τὸν ἔγλυφεν δι νεαρὸς αὐτοῦ συμπατριώτης, κατὰ τὴν φορέρχηνέκεινην στιγμὴν, ἀτενίζοντα τὰ ἔχθρικά πλοῖα, καὶ οἰον ἐγὼ εἰδοναύτὸν ἐν τῷταπεινῷ αὐτοῦ οἰκέσκω μετὰ τοῦ ἥπιου αὐτοῦ μειδιάματος καὶ τῆς πειδικῆς; αὐτοῦ καλοκάγχιας.

«Εκεῖ ἔζη ἡ συγχος· ἀλλα ἀπὸ καριοῦ εἰς καρὸν δὲ δύστηνος· Ἐλλάξ καθήρει βασιλέα, ἀπέπεμπεν ὑπουργὸν, καὶ συνησθάνετο τὴν ἀνάγκην σεβαστοῦ ὄντος ὡς συμβόλου δμονοίκας καὶ εἰρήνης· τότε δὴ τότε δὲ προσοχὴ ἐκάστου ἐστρέφετο πρὸς αὐτόν. Τρεῖς ή τέσσαρες πολιτευόμενοι, ἐπὶ τοῦ λευκοῦ ὑπενδύτου τῶν δποίων ἐδονεῖτο μονούχλον διόπτριον, ἔχοντες δὲ τὴν ταινίαν τοῦ Σωτῆρος εἰς τὴν κοιλιοδόχην, ἐπέβαινον κοινοτάτης ἀμάξης καὶ κατήρχοντο εἰς τὴν ταπεινὴν ἔπαυλιν. «Πρέπει νὰ γίνητε ὑπουργὸς, ή σχηματίσητε ὑπουργεῖον» ἔλεγον οὗτοι πρὸς αὐτόν. Καὶ δὲ καλὸς γέρων ἐδέχετο καὶ τοῦτο χάριν τῆς προσφιλοῦς αὐτῷ Ἐλλάδος μετέβαινε μίαν ἡ καὶ δύο ἡμέρας εἰς τὴν Βουλὴν, ἔκουε τοὺς φίλους του εὐφραδῶς ἀγορεύοντας· ἐπίστευεν εἰς τὸν Ζατηνην, τὸν Τρικούπην, τὸν Δεληγιώργην! Εἶτα ὑποστέων τὴν κεφαλὴν, ἐπανέκαμπτεν εἰς τὸν κηπόν του, ἀποβιχλῶν πολλάκις μίαν ἔτι παρήγορον φρεναπάτην.

«Εκείνος δὲ ἥρως τοῦ λαοῦ ἦγάπα τὸν Βασιλέα του, τὴν βασίλισσάν του, τὸν μικρὸν Κωνσταντίνον του.

Συγχάκις πρὸ τοῦ ταπεινοῦ οἰκί-

σκου ἵστατο δὲ βασιλικὴ ἀμάξα· δέ βασιλεὺς Γεώργιος ἤρχετο δπως ἀναστομώσητὸ φρόνημαστοῦ συνδιαλεγόμενος μετάτοιγέροντος ἐκείνου, δπως ζητήσῃ λειψανόν τι τῆς ἰδανικῆς Ἐλλάδος ἐν τῷ μέσῳ τῶν φλοναφημάτων τοῦ ἑλληνικοῦ βασιλείου, δπως εύρῃ ἥρωα κραταιόν καὶ ἀγαθόν, τὰ μάλα διάφορον τῶν ἥρωών τοῦ δημοκρατικοῦ συλλόγου τῆς Σύρου!

«Η βασίλισσα Ὄλγα, αὕτη δὲ λαγγελος γυνὴ, ἐκάθητο πλησίον τῆς μεγάλης καθεδρᾶς τοῦ ναυάργου· καὶ ὅταν οὗτος διηγεῖτο τὰ ἀνδραγαθήματά του, οἱ κυανοὶ αὔτης ὁρθαλυσοὶ ἀπήστραπτον, ἀγαλλομένης δτι ἥρχε λαοῦ ἔχοντος ἔνα Κανάρην! Οὗτος δὲ ἔθωπεν τὸν μικρὸν Κωνσταντίνον, δστις ἐρωτηθεὶς ἡμέραν τινα διατί ἔφορε τὴν τοῦ ναύτου στολὴν, ἀπεκρίνατο· «Διότι καὶ δὲ Κανάρης ἦτο ναύτης!»

«Ο Θεὸς νὰ σὲ ὁδηγῇ, βασιλόπαι, κατὰ τὰς μελλούσας ἡμέρας τῆς ζωῆς σου! Εἴθε νὰ εύρης εἰς τὸ πλευρόν σου καρδίας εἰλικρινεῖς καὶ εὐθαρσεῖς ὡς τὴν τοῦ Κανάρην!

«Ηδη δὲ καρδία ἐκείνη δὲν πάλλει πλέον. Λέγεται δτι κατὰ τὴν στιγμὴν τοῦ θανάτου τοῦ Χριστοῦ αἱ νῆσοι τοῦ Αἰγαίου ἀνεβόνσαι. «Ἀπέθανεν δὲ μέγας Πάπη!» «Ω! ναὶ, πολὺ περισσότερον θὲ ἀναβοήσωσιν ἥδη ἀυταὶ ἐκ τῆς ἀπὸ τῶν χειλέων ἀπάντων τῶν Ἐλλήνων ἐκπεμφθείσης φωνῆς»

«Ἀπέθανεν δὲ Κανάρης!»

«Ἐνθυμοῦμαι, πρὸς ἐνὸς ἥδη ἔτους, δτι ἐν τῇ πατρίδι μου, ἐν τῇ νέᾳ κυριάρχῳ τοῦ Ἀδριατικοῦ, δὲ Ἐλληνικὴ κοινότης ἐπανηγύριζε τὴν ἐπέτειον ἡμέραν τῆς ἀνεξαρτησίας τῆς Ἐλλάδος· ἐκτὸς ἐμοῦ, ἐν τῇ ὑπὸ κυανολεύων σημαῖῶν περικεκοσμημένη ἐκείνη αἰθούσῃ, ὅλοι οἱ λοιποὶ ἥσαν Ἐλληνες. «Η πα-

ουσία μου εἰς τὴν ἐπετηρίδα τῆς ἀναγεννήσεως ξένου ἔθνους ἐν τῇ πόλει ἔκεινη ἔθλιβε τὴν καρδίαν μου, καὶ μ' ἐπλήρου κατηφείας. Εἰς τῶν ἔκεινος ἑρέων, ὑψηλός τις παππᾶς, μελάχχορος, μελανόφθαλμος, ἡγωνισθεὶς ἥδη ἐν Κρήτῃ, μ' ἔθεωρος ἐπὶ πολλὴν ὥραν καὶ μ' ἐννόσεν ἐγερθεὶς δὲ τότε καὶ κρατῶν τὸ ποτήριον διὰ τῆς χειρὸς του ἐτόλμησε (ἐν τῇ ὑπὸ τὴν Αὐστρίαν ὑποκειμένη ἐκείνη πόλει) ν' ἀναφωνήσῃ σοθαρῶς καὶ ἐπισήμως·

«Προπίνω ὑπὲρ τῆς πατρίδος σου, τῆς Ιταλίας καὶ τοῦ Βασιλέως σου, τοῦ Βίκτωρος Ευμανουήλ.»

Τότε ἔξερράγησαν παρετταμέναι εὐφημίαι, καὶ δὲν ἥδυνθην κάλλιον ν' ἀπαντήσω ἢ διὰ τοῦ «Ζήτω ὁ Κανάρης!» Ἡδη ἡ ζητωκραυγὴ αὐτῆς δὲν δύναται πλέον ν' ἀντηχήσῃ ἐν τῷ μέσῳ τῶν προπόσεων συμποσίου· ἀλλ' ὁ Κανάρης ἐμφαίνει πίστιν, ἡρωϊσμὸν, μεγαλεῖον ἐνὸς λαοῦ· ὡς ἐκ τούτουτο «Ζήτω ὁ Κανάρης!» θὰ συμπαίνῃ πάντοτε· Ζήτω ἡ «Ελλάς», καὶ ἡ Εὐρώπη δρεῖλει νὰ μάθη διὰ μεταξὺ ἔκεινων τῶν Τούρκων, τῶν Βουλγάρων καὶ τῶν Βοσνίων, μεταξὺ ὅλων ἔκεινων τῶν Εσρέαων, ὑπάρχει καὶ ἔτερον ἔθνος, διπέρ διατηρεῖ ἔτι· ἐκ τῆς ἀρχαίας δόξης του σπινθῆρα, ἔνα καὶ μόνον σπινθῆρα, οὐχ ἡ τονοσπινθῆρα, ἔσαι σπινθῆρα!

Καὶ ἐὰν τώρα πλέον δὲν ὑπάρχῃ ὁ Κανάρης, ὑπάρχουσι δισχίλιοι μαθηταὶ, οἵτινες ἀναγινώσκουσι τὸν Σενοφῶντα καὶ τὸν Θουκυδίδην ὑπὸ τὰς στοὰς τοῦ ἀθηναϊκοῦ Πανεπιστημίου· καὶ ἐὰν δὲν ἔναι πλέον εἰς χρῆσιν τὰ πυρπολικά, — ὑπάρχουσιν οἱ γηροφήκται.

(Ἐκ τῶν τοῦ Ugo Sogliani)

Π. ΚΑΤΑΒΑΤΗΣ.

Καθ' ἣν στιγμὴν ἡ Εὐρώπη συντάρασσεται ὑπὸ τῆς ἐρινύος τοῦ ὄλεθρου καὶ τῆς ἐρημώσεως, παρήγορος ἀποβαίνει ἡ θέα διμάδος τινος ἀνθρώπων, πονούντων, καὶ ἀγαπώντων ἐν τῷ μέσῳ τοσούτου μίσους καὶ θηριωδίας, μὴ ἀναγνωρίζοντων φίλους ἢ πολεμίους, καὶ παρακολούθουντων μετὰ στοργῆς τὰ ταλαιπωρῶν τῆς ἀλληλοκτονίας θύματα ὄπως πραύνωσιν ἀλγηδόνας, ἃς ἄλλοι ἀνθρώποι ἐπήνεγκον, ὅπως διασώσωσιν ὑπάρχεις ὑπὲρ ἄλλων ἀνθρώπων ἀπειληθείσας. «Ἡ φιλεύσπλαγχνος αὔτη ἐταιρία, ὁ ἵερὸς οὐτος λόχος τῆς ἀγάπης καὶ τῆς φιλανθρωπίας εἴξελέκατο ὡς ἴδιαιτερον αὐτοῦ γνώρισμα τὸ σύμβολον ἔκεινο, ἐν ᾧ εἰκονίζονται ἄπασαι αἱ δόδυναι, ἄπασαι αἱ ἐλπίδες, τέλος αὐτὴ ἡ γεραφεσία τῆς ἀνθρωπότητος — τὸν Σταυρὸν.

Βεβαίως ἡ «Ελλάς», ἡ εἰς πᾶσαν εὐγενῆ ἐπιχείρουσιν ἐπικροτοῦσα καὶ ταῦτην ἐνθουσιωδῶς ἐνστερνίζομένη, δὲν ἥδυνατο νὰ μὴ συμμετάσχῃ τῆς σωτικῆς ταύτης τῶν εὐρωπαϊκῶν κοινωνιῶν ροπῆς, καὶ δὴ ἐν Ἀθήναις συνέστησαν ἐπιτροπὴ μὲν κυρίων πρὸς συλλογὴν ἐράνων ὑπὲρ τοῦ ἐλεήμονος τούτου σκοποῦ ὑπὸ τὴν προεδρείαν τῆς A. M. τῆς Βασιλίσσης, ἐτέρα δὲ τοῦ ἀνδρῶν συγκειμένη. Τὸ ἀξιόζηλον παράδειγμα τῆς πρωτευούσης ἐμπιθησαν αἱ ἐπαρχίαι· ἐν δὲ τῇ ἴδιαιτερᾳ ἡμῶν πατρίδι, ἐκτὸς τῆς ἐκ σπουδαιοτάτων ἡμῶν συμπολιτῶν συγκειμένης ἐπιτροπῆς, τὸ ὥραλον, φῦλον, ἔτι δὲ ὥραιάτερον, καθὸ ὑπὸ τοιούτων ἐμφορούμενον αἰσθημάτων, εἴξελέξατο, τῇ πρωτοβουλίᾳ διαπρεπεστάτης κυρίας, ἄλλην ἐπιταμελῆ ἐπιτροπήν. «Ἡ πρᾶξις αὔτη οὐκ ὀλίγην περιποιεῖ τιμὴν εἰς τὸ παρ' ἡμῖν ὠραῖον φῦλον πληρέστατα συνειδός τὴν πρωτίστην τῆς γυναικὸς ἀποστολὴν, τούτεστι τὴν ἐνάσκησιν τοῦ οἴκτου καὶ τῆς εὐεργεσίας γινώσκομεν δὲ εἴ-